

UJ DEBRECZEN

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debreczen, Darabos-utca 7. szám. — Telefon 4 2. szám. Hirdetések árszabás szerinti vételek fel.

I. évfolyam. 103. szám. Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár helyben: egy hóra 1 korona, negyedévre 3 korona. — Vidékre egy hóra 1 kor. 10 fillér; negyedévre 4 kor. 50 fillér.

Debreczen, 1912.

Vasárnap, szeptember 29.

EMANCIPÁCIÓ.

A világ képe szép csendben és észrevétlenül szokott átalakulni, a nagy revolúciók, a földrengések sokkal kevesebbet változtatnak rajta, mint a szürke hétköznapok, amelyek olyan következetes lassúsággal végzik el azt a feladatot, mint az esősepp a magasziklavájó munkáját.

Néhány évtized alatt a fölfogások egészen átalakulnak, ami azelőtt lehetetlen volt, az lehetővé válik, ami azelőtt még megbotránkoztató volt, az természetes lesz. Minden kornak meg vannak a maga föbbé-kevésbé rejtett evolúciói, amelyek egy-két emberöltő alatt megváltoztatják a képét. A mi korunknak egyszerre föbb is van. Egyike a legérdekesebbeknek ezek közül az evolúciók közül az, amelyiket csak újabb méltat a társadalmi jelentősége szerint és ez a nő társadalmi helyzetének a fejlődése.

Nem kell nagyon öreg embernek lenni ahhoz, hogy visszaemlékezni kezdjen arra a korra, amikor a közvélemény többségének az volt a véleménye, hogy a nő maradjon a házimunka mellett, maradjon a konyhában, mosdassa és fésülje gyermekeit, főzzön ebédet az urának s stoppolja be a harisnyáját. A nőt csak egy hivatásban is ismerték el, ebben is csak azért, mert közel állott a nő a családi hivatásához: az elemi iskolában és az óvodában, mint félig dajkát, félig nevelőt. Minden egyéb, amire a nő vállalkozott, az jó darabig kurióziúm volt. Kurióziúm volt az első postás-kisasszony, az első hivatalnok-kisasszony. Magyarországon a legújabb idők szenzációja a léánygimnázium, az érettségizett kisasszony és ezzel egyben az egyetemi hallgató, az orvoskisasszony.

A sok újabb és újabb szenzáció azonban lassan lekoptatta ezeket az újításokról a kurióziúm jelleget, az emberiség kezd hozzászokni ahhoz, hogy egyre több és több pályán lássa a nőt és hogy egyre szaporodjanak körülötte a kenyérkereső nők annál inkább, mert az intellektuális pályákra tördülő nők számát százszorososan és ezerszeresen felülmulja azoknak a nőknek a száma, akik gyárakban keresik meg a maguk és nem egyszer a családjuk ellátására szükségeset.

Tajtékoztató büntenger.

Amilyen elvetemült, olyan ostoba a mungó horda. Amilyen mértékben gazdagodott a bűnlajstromuk, ugyanolyan mértékben csökkent bennük a józan ítélet, a hűgadt mérlegelés képessége. Annyira, hogy ők június 4-ike után még el tudták képzelni, hogy a rendőrök által kihurcolt ellenzék békét köthessen Lukácssal — a mandátumfosztó javaslatból való féltelmében. Aóban is reménykedtek a mungók, hogy Lukácsnak és Tiszteinek a Szent István-rend nagykeresztjével való kitüntetése annyira fog imponálni az ellenzéknek, hogy menten le fogja rakni a fegyvert a két férfi előtt, aké igyen kitüntetést a király. Az ellenzék böcs tüntetése után közöszere teiték félhivatalosan, hogy szó sincs róla, mántha Lukács megbukott volna, mert hiszen őfelsége a legutóbbi audiencián kegyesen fogadta egy őt, mint előterjesztését. Egy másik félhivatalos pedig arra buzdította ugyanakkor az ellenzékét, — hogy no most már igazán itt az utolsó és tizenkettedik óra, most emberelje meg magát az ellenzék és kössön békét Lukács miniszterelnökkel! Ma este pedig egy k esti lapjuk a kormány munkaprogramjáról ír, hogy olyan programról, amelynek végrehajtása tíz esztendőig is eltarthat. Hogy hadd tudja meg az ellenzék, hogy Lukács még tíz esztendőig akar miniszterelnök maradni. És aóban a programban szerepel a mandátumfosztás is, nem kibővítésével. Valami leleményes magga egy kitalálta, hogy a mandátumfosztás nem elég, az ellenzék, aki legazemberezi Lukácsot és Tiszteét é automatizálással tojtja beléjük a szót, az érezze a saját bőrén is a nagy dünnének következményeit. Börtönbe vele! A kormány a mandátumfosztó javaslat kapcsán életbelépteti a parlamenti kar-

cer intézményét is, elsőb tehát meg pénzbírságot az ellenzékkel, nem a börtönbe vetik s végül megfosztják a mandátumától. Valami kóhagyjak a leleményes urak. A kulodát, a derest, kinzó kamarát meg a derest.

Hanem a legpikánsabb ellenzék-remitóval most jöttek ki Lukács legényei. Azí a hirt tejesztik, hogy Lukács most készül beköltözni a miniszterelnöki palotába. Eddig tehát június 4-ike, szeptember 17-ike és 23-ika előtt azért nem akarta elfogadni természetben lakoztatást, — mert még nem volt elég biztos az állásában. Ellenben azok az események, melyek a fentemlíti dátumokkal vannak összefüggésben, annyira megerősítették pozícióját, hogy most már nyugodtan felköltözik a várába, mert bizik benne, hogy jó sok esztendőig nem kell onnan kihozni. Ha tehát az ellenzék a Szent István-kommüniké, a mandátumfosztás és karcera dacára is abban a reményben ringatta magát, hogy a miniszterelnök ur megbukik hamarosan, akkor most térjen észre és jéssa le végre, hogy amikor a garast a fogához verdeső Lukács nem sajnálja a hurcolkodási költséget és bevonal a várába, akkor — lasciate ogni speranza.

Ha van valami, ami híven jellemzi Lukács egyéniségét, úgy ezek a brutálisan ártátszó, primitíven ravasz, hazug híresztelések és otrómba jésztelések azok. Nem is kétséges, hogy maga Lukács szorgalmazza őket. Csak az ilyen minden finomságot, a vele született intelligenciát nélkülöző, ordinárén alattomos elmétol telnek ki az ilyen hagyományozás, zszadtságzagu fortélyosságok. Ha igazán tehetséges ember lenne az a Lukács László, akkor hiányos neveltetési körülmények dacára sem ragadtatná magát az ilyen

paraszti kópéságokra. Hét ki íél a Lukács tengegetéseit? Kinek van azé ágában is hirt adni az ő zszavainak? Aké tisztességes ember van ebben az országban, az megalkotta már véleményét róla is, kifejeztéseit róla, tengegetéseiről is. A tisztességes társadalmi pártok fö teletté. Tehet-vehet, mondhat, amit akar, olybá veszik őt Tiszteával együtt, mint a veszett kuttyókat, amelyek még garázdálkodnak.

Idegés a börze.

Nagy izgatottság fogta el a tőzsdéi embereket. Ezer ok játszik közre annak a nyugtalanságnak, annak a minden kószá híresszerezzenő közhangulatnak az előidézésében, amely fogva tartja az értéktőzsdét és megérett már hónapok óta minden elevenebb üzleti forgalmat.

Elsősorban a politika. A belpolitikai helyzet amelyről mindenki tudja, hogy gyökeres változás előtt áll. — Hogy holnap vagy holnapután, egy hét vagy hónap múlva következik be ez a változás, végeredményben a börzén kívül álló emberek számára nem is fontos. A tőzsde azonban nem bírja el a bizonytalanságokat, az átmeneti állapotokat. A tőke, a pénz ideges és nyugtalan lesz, ha azt érzí, hogy a cirkulációjának útját külső körülmények megzavarhatják, számításait váratlan eshetőségek keresztülhuzhatják.

A külföldi tőke persze bizalmatlan szemmel nézi a magyar politikai életben beállott tükéletes telfordulást. Az internacionális pénzfeszültség miatt különben jó magasra van felakasztva a külföldi kölcsöntők pénzeszkaja, amelyből normális időkben milliók állottak a magyar piac rendelkezésére. A mi teljesen dezolált belpolitikai viszonyaink láttára most még szűkebb marékka mérik külföldön a kölcsöntőzsdét, amire pedig nagyon rá vagyunk szorulva, ami nél-

Butorok legelőnyösebben a **Csapó- és Piac-utca sarkon** levő **Butorcsarnokban** szerezhetők be.

Emke Kávéház és szálloda (volt Hajnal-mulató)
Petőfi-tér 7. sz. alatt

AMERIKAI BARRAL kapcsolatosan a mai kor igényeinek megfelelően, nagy kényelemmel, igen bájosan teljesen újonnan átalakítva a közel napokban **megnyilik.**

kül lehetetlen még csak el is képzelni szabadabb mozgást az ország gazdasági életében.

Tehát nincs külföldi pénz A nagybankok, amelyek a bérze üzleti életet a rendelkezésére bocsátott tőkékkel alimentálni szokták, már hónapok óta restingálják az e célra szolgáló hitelösszegét. Azt mondják: másra kell a pénz. Kell az iparnak, kereskedelemnek, amelynek szintén nincs más pénz forrása, mint az a néhány nagybank, amelyből egyébként különböző csatornákon át gazdasági életünk minden ága táplálkozik. A hónapok óta folytatott következetes takarékoságnak, a tőzsdei hitel korlátozásoknak az lett az eredménye, hogy igen jelentékenyen megcsappantak a tőzsdei angazsmánok. A régi födözetekkel nem lehetett többé boldogulni és aki nagyobb födözetet nem tudott előkeríteni, az kénytelen volt kimenüi tőzsdei üzleteiből. El kellett adni papírjait olyan árban, amint éppen lehetett. Sok kisember fizetett drága tandíjat, amíg most rájött, hogy nem könnyű dolog sok pénzt keresni a tőzsdén. Kitént, hogy nem is üres szólam az, amely a tőzsde síma parkettjéről beszél. Nagyon sokan elcsusztak ott, nagyon sokan törték ki a nyakukat a bérzen az elmúlt hónapokban. Alaposan megfogyott ilyen módon a tőzsde játékosainak száma. Keresztülgazdátok rajta a nagyobbak, a hatalmasabbak, mondván: hadd hulljon a fergese.

Hat a fergese el is hullott. Aki a mostani áresések után még benne maradt az angazsmánjaikban, azok már erősebb kezek, akik tovább bírják a pénzsziúke és más okokból előállott szorult helyzetet. Kérdés, hogy meddig bírják? Most már nagyobb tőzsdei hatalmasságok között folyik a harc. A kontremin, amelynek természetesen nagyon konviniál a mai zavaros helyzet, rendkívül megerősödött pozícióban dolgozik a véleménye szerint még mindig magas kurzusok leszorításán. És a vele szemben állók, a hausse-pártiak, nehezen tudnak boldogulni, mert papírok ellátása leküzdhetetlen nehézségekbe ütközik. A legerősebb bizományos cégek is tisztában vannak vele, hogy amikor a kontremin által piacra dobott papírokat föl akarják fogni és az árfolyamok tartására vállalkoznak, — igen kemény fába vágják a fejszájukat. A régi angazsmánok keretein túlmenő pár ezer darab papír elhelyezése ma ugyancsak nehéz feladat. A bankok nem sietnek a bérze segítségére. Tőzsdei disponenseik vállvonogatva nézik a papírok áresését, — igazgatóik pedig udvarias, de határozott elutasítással válaszolnak a korszakba veendő anyag fölemelésére irányuló kérésekre.

Mindezek a hatóerők közreműködtek az alacsony árhanyatlások előidézésében. A belpolitikai zavarok és az internacionális politikai helyzet bizonytalansága által előállott ideges nyugtalanság. A pénzhány és ezzel kapcsolatban a nehéz gondok: nem lesznek-e újabb kellemetlenségek a közeli prolóngáció alkalmával. A kontremin előretérése, melyet nem képes tartóztatni az ellenpárt, mivel az tartóztatni az ellenpárt, mivel az angazsmánok nagyobbítása elé akadályokat állítanak a nagybankok.

Igy esnek aztán a papírok, egyre csak esnek...

Mi hirapolitikában?

**Pihen a delegáció.
Bomlik a munkapárt.
Elköltözés a siralomházba.**

A magyar delegáció, vagyis a munkapárti rendőrileg zártkörű bizottság most pihen. Az albizottságok közül a külügyi és hadügyi albizottság elvégezte a maga dolgát úgy, ahogyan nem volt nehéz kitalálni, barátságos, kellemes, jóindulatu otthonos eszmecserevel, vagy hódolatteljes hallgatással, vagy a felsőbbeknek járó édes dícséretekkel, alázatos hízkelkedésekkel. Az első összejövetel szenzációját, a magyar ellenzék bécsi tüntetését kipihenték az ugynevezett delegátusok, valamint a padok megtöltésére Bécsbe rendelt munkapárti gardisták és rendőrök. Akiak még másféle dolga is van, az hazajött egy hétre, a magyar miniszterek is hazajöttek, hogy megnézessék az aktákat, amelyekből konstatálhatják, hogy az ő rémuralmuk mellett miképpen sorvad Magyarország.

A magyar delegáció szünete a jövő hét elejéig tart. A delegátusok akkor ismét Bécsbe mennek, elintézik Bosznia költségvetését is, addig elkészülnek a jelentések is és azután hozzáfoghatnak a plenáris tárgyalásokhoz. Megy minden, mint a karikacsapás, az országos bizottság országos karikacsapással dolgozik, a nagy költségek országos csapásokat jelentenek, amiképpen a képviselőházban a kormány és a munkapárti rendőri karikacsapással dolgozott és nagy sebeket ejtett az alkotmányon s a jogrenden. Persze a delegáció plenáris ülésein, otthon, melyeket szintén «maguk közt» tartanak, ugyancsak karikacsapással fognak menni a dolgok és ragyogóan meg fogják szavazni az összes tételeket is, ha úgy tetszik, hozzá fogják igitatni, hogy a «lakósság»-nak nem volt hőb vágya, nem volt boldogabb óhajta, hogy e tételeket megszavazva léssa és jöhet árviz, földrengés, háború — Magyarország boldog.

Az általános politikai helyzet dolgában nagy érdeklődést keltett az ugordi kerületben keletkezett mozgalom. Esterházy Pál gróf ugyanis kilépett a pápai munkapártból. A pápa imunkapárt elnöke lemondott és a pártból való kilépését többen követelték, az ugodi kerületben nagy tiltakozó népgyűlésre készülnek, mely pártönkivüli jellegű lesz és itt foglalnak állást a kormány és a házelnök fényeivel szemben. Az akció nagy figyelmet keltett politikai körökben, nevezetesebben az ellenzék soraiban élénk szimpátiával fogadják és a példától jót reméneik, mert minden jel arra vall, hogy a pápai eset felébreszti másutt is a munkapártiak alvó lelkiismeretét és akik az alkotmányt és törvényt tisztelik, kifejezést fognak adni érzésüknek és nem fogják továbbra is a maguk hallgatásával támogatni a törvénytrópkusztításait.

A munkapártiak terjesztik azt a hírt a fővárosban, hogy Lukács miniszterelnök felköltözik a budavári miniszterelnöki rezidenciába. Miért terjesztik a hírt? Talán azért, mert ezzel akarják elhitetni, hogy a miniszterelnök pozíciója most Bécsben nem rendült meg és a rendőri asszisztenciája mellett még sokáig maradhat miniszterelnök, addig maradhat, amíg a rendőrök maradnak? És ha a hírek jól megfogamzanak, akkor tén nem is kell felköltöznie. De lehet az is, hogy csakugyan felköltözködjék, még pedig sietve, gyorsan. Lehetséges, hogyha miniszterelnökségének határidejét tudja, akkor is felköltözik. Miért ne? Miért ne engedné meg magának a luxust, hogyha miniszterelnök, hét ott lakhassék akár milyen kicsi ideig is a budai rezidenciában. Még mindegyik lakott ott egy kicsit, hát éppen pont Lukács ne lakják le ott pár hetet. Ezt a kívánságot nem lehet megtagadni tőle. Mint ahogy a siralomházban is adnak édes bort az elítéltek, ha arra szomjúhozik.

Tűzoltók dolga.

A debreczeni önkéntes tűzoltótestület újszervezése.

Amint már az «Uj Debreczen» megírta, a debreczeni önkéntes tűzoltótestület tagjai között nagy az elkésedés. Sok panaszuk van a derék tűzoltóknak a szerintük elavult régi rendszer miatt és újjé szeretnék szervezni a debreczeni tűzoltó-testületet.

A mozgalom élén Szikszay Aladér tűzoltó-tiszt áll, aki nagy buzgalommal dolgozik a tűzoltók bajainak orvoslásán. A mozgalom a világért sem irányul a tűzoltótestület derék és érdemes vezetősége, Szikszay Gyula és Publig Ernő parancsnokok ellen, csupán a testület érdekeit kívánja szolgálni. A parancsnokság azonban, úgy látszik, nem szimpátiál az újjászervezési mozgalommal, a mennyiben a rendkívüli közgyűlést, amely hivatva volna a bajokat orvosolni, mindeztideig nem hívta össze, noha a gyűlés összehívását csak, nem valamennyi debreczeni tűzoltó írásban kérte.

A debreczen itűzoltók ülést tartottak e tárgyban Borzsányi Antal vendéglőjében, ahol közel felszáz tűzoltó jelent meg. Szikszay Aladér és Igldődy János elnöklote alatt a gyűlés a tűzoltókat érdeklő reformokat és fenntalókat tárgyalta, majd elhatározta, hogy amennyiben a parancsnokság a rendkívüli közgyűlést nem hívá össze: ezen ügyben orvoslás-

ért a belügyminiszterhez fordul. A tűzoltók gyűlésén részt vett dr. Horváth Sándor ügyvéd is, aki szintén beletolyik a tűzoltók mozgalmának az irányításába. Az ő indítványára elhatározta a gyűlés, hogy küldöttséget meneszt a belügyminiszter színe elé, ha a debreczeni önkéntes tűzoltó egyesület bajai orvoslást nem telélnak.

A gyűlést kedélyes vacsora követte amelynek izletes étrendjét Borzscványi Antal állította össze. A vacsora után a tűzoltók a késő éjjeli órákig együtt maradtak.

Jóváhagyta a kuria a debreczeni tábla ítéletét a mátészalkai választás ügyében

Az általános képviselőválasztások idején Mátészalkén a Kossuth-párti Szalkai Sándort választották meg képviselővé a Justh-párti Szunyogh Mihálylyel szemben.

A kisebbségben maradt párt, mintán a Kuria petici jukat visszautasít. Szalkai két főkortozó, Fcsner Miklós poroszlai fürdőbérlet és Végső László mátészalkai gazdálkodót a polgárok választójoga ellen elkövetett vétség miatt jelentette fel, de egyuttal tizenkilenc választónak pórt akasztott a nyakába, mert pénzért szavaztak Szalkaira.

A szatmári törvényszék előtt tagadta Fischer, hogy 10—30 koronát fizelt volna egy-egy választónak. Végső szintén visszautasította azt a vádat, hogy háza kortestánya lett volna, a többi vádlott azonban megvalloita, hogy a két főkortes jóvoltából elettek, ittak és pénzt is kaptak szavazataikért.

A törvényszék Fischer Miklóst tizenöt napi fogházra és százkilencven koronára, Végsőt három napi fogházra és ötven korona pénzbüntetésre, a többi vádlottat pedig három naptól tizenöt napig terjedő fogházra ítélte.

A debreczeni királyi tábla, valamint tegnap a semmiségi panaszok elutasításával a Kuria első büntető tanácsa is jóváhagyta a szatmári törvényszék ítéletét.

Modern és a legjobb Villamos berendezések
rendelje meg **PÖLDVÁRI-nál**
lakati telefon 168
gyári telefon 816.
Tanuló felvétetik.

Világos, tágas, betonozott Souterain helyiség
Darabos-utcza 7. sz. alatt **azonnal kiadó.**

Szélhámos, aki reverend-ban jár.

Szatmármegye családja.

Szatmármegye egész csendőrségi rendőrsége és két lövővárosi detektiv napokon át üldözték egy nagyszilveszter szélhámost: Fehér Lajost.

Fehér, aki valamikor gazdálkodó volt, az atyja taszította a bűnös útra, aki váltóhamisításért feljelentette a törvényszéken. A törvényszék azután ezért el is ítélte. A büntetés kitöltése után azonban az atya nem fogadta vissza, hanem mint egy rossz ebet, korbáccsal verte ki a házából. Fehér azután elkeseredésében a bűn útjára lépett. Lopott, rabolt, csalt csak hogy fenntarthassa magát.

Ez több éveit át sikerült is neki, mignem aztán a rendőrség nyomra jött s megindította a hajszát Fehér ellen.

A rendőri hajszát azonban mind-ezidre eredménytelen volt, a rendőrség nem tudta elfogni.

Fehér pedig majdnem minden nap felbukkan valahol, s ott, ahol felbukkan, mindig követ el olyan cselekményt, amely a büntető törvénykönyv paragrafusaihoz illeszkedik.

Ez a nemzetközi szélhámos most ismét feltűnt Szatmármegyében.

Pár nap óta egy reverend-ban ültözött ember járta végig a falvakat.

A papi köntösbe bújt ember aztán mindenütt, ahol csak megtordult, követett el lopásokat.

A reverendás ember szélhámoskodásairól jelentést tettek a csendőrségen. A csendőrség a személyleírás alapján a reverendás emberben Fehér Lajost ismerte fel.

Fehér szerdán Nagyrabán tűnt fel. Könyöradomány gyűjtővel járta végig a falu lakosait, s a szatmármegyei katolikus érvényes részére gyűjtött könyöradományt. A könyöradomány gyűjtés mellett a másik foglalkozását, a lopást is végezte.

A reverendás szélhámos nem elégedett meg azzal, hogy végigjárta, és zsarolta a falu lakosait, hanem még egy másik bűnt is követett el. Felhívta a magyar templomot, s onnan minden értékese elvihető tárgyat ellopott, s azután egy Német Pál nevű gazdálkodó szekerén Szinerváraljára ment, ahol a kocsit és lovat eladta.

Fehérnek, aki ellen most újból megindították a hajszát, a bűnös nyoma veszett.

Vakáció

Egy járásbíróági tárgyalás miatt.

Tegnap délelőtt Nagyrabán majdnem megtörtént ez a ritka eset. Két tanár összeveszett, feljelentik egymást, bejelentik kollégáikat tanuknak és az iskolában pedig nem marad más, mint a — pedellus. A gyerekeket tudniillik hazaküldik, mert vakáció van, ha a tanárok perelnek.

Kicsibe múlt, hogy tegnap is így nem történt. Tegnapelőtt még úgy volt, hogy a nagyváradi polgári iskolae gész tanári kara megjelenik a járásbíróság új, kevésbé tágas helyiségében. De végre, az utolsó pillanat-

tan győzött az okosabb belátás, a kétféle anár békésen intézte el a kellemetlen afféraját.

A furcsa ügynek előzményei ezek: A tavasszal kirándulást tervezett a bihari hegyek közé a polgáriiskola tanári kara. Közben Mikusay József tanár is bejelentette részvevőletét, amire Buday Alajos tanár az egész tanári testület előtt bántó megjegyzéssel illette tanártársát.

Mikusay József ügyvédje útján becsületsértésért feljelentést tett Buday Alajos ellen és tanuképpen az egész tanári kar kihallgatását kérte. Az ügyet még a nyáron kitűzte tárgyalásra a bíróság, akkor azonban nem lehetett megtartani, mert sem a felek, sem a tanuk nem jelentek meg. Tripsó Sándor bíró így tegnapra tűzte ki az érdekes ügy tárgyalását.

A tanár-tanuk megkapták az idézést és így a legkomolyabban arról kellett gondolkodni, hogy ki is fog előadást tartani a tanulóknak. Már úgy állt a dolog, hogy egy napi vakációt kapnak a kis diákok, amikor egy vértanú fordulattal hirtelen befejezést nyert a kínos affér. Buday Alajos becsületesen kért kollégáitól sértő kifejezéseért és ezzel az ügy elintézését is nyert. Bírói tárgyalásra már nem is került sor.

Az árvíz

Pusztul a vetés, romlik a szőlő.

Annak a másfélhetnapos esőzésnek a pusztításairól, amely az egész országot valóságos sártengerre változtatta, napról-napra érkeznek hírek, melyek súlyos közgazdasági károkról számolnak be. Már valóságos babonás legendák keletkeznek a száraznyú csapásról, különösen a rutén parasztok között, akiket egyébként sem áldott meg az ég túlságosan bőséges javakkal.

A Maros áradása

Csanád vármegyében és Makón mind inkább veszedelmesebb méreteket ölt. Sajtényben az összes legelő és gyümölcsösök, valamint a szőlők vízzel állanak. Óriási területet lepett el az áradás. Magyarorszádon az éjjel a Maros kilépett a medréből és elöntötte a szőlőket. Apátfalván az úrtér víz alatt van. Az ár 300 holdat borított el. Az apátfalvai szőlőkben nagy termést vártak, de a termés az utolsó fürtig elpusztult. Nagylak körül mintegy 200 hold víz alatt van Makón, miután a töltések alatt a víz nem tudott áttörni, a víz a töltéseken túl lépett ki a medréből. A közlekedés csak csónakokon lehetséges. A szőlőtermés itt is elpusztult. A szőlők között épített házak ma reggel bedőltek. Annyi haszna mégis lesz az áradásnak, a szőlőgazdák állítása szerint, hogy a túlfakadó ár a filoxerát elpusztítja. A Maros felső vidékeiről még mindig az ár növekedését jelentik.

Máramarosban

augusztus 10-én eredt meg az eső s azóta folyton szakad, főkérekeve vetést és gyümölcsöset. Véletlenül augusztus 10-én halt meg Rehón Perrekinszky Imre, aki az aknarakóiaknál boszorkány hírében állott. Az egyébként szelídlelkű és jámbor aknarakói ruténség Perrekinszky halálának tulajdonítja a sok esőt, ki még haló porában is megbabonázta a község lakosságát. Deputációt menesztettek Zya o ics Akos pártchus lel é ziez, aki előtt azzal a furcsa kérelemmel álltak elő, hogy engedje meg Perrekinszky Jura sírjának felásását, a halott fejét levégyva és megésonkítva, a holttestet hasra fektessék, mert — úgymond a deputáció szónoka — az öreg Jura még a sírban is esőért könyörög az Uristenhez hitsozosaira. A felkész természetesen nem teljesítette az ügygü kérelmet és igyekezett hivelit felvilágosítani. Az aknarakóiak azonban, mivel az eső még mindig esik, nagyon el vannak csüggedve, mert szerintük mindaddig veri az isten a ráhóiakat, míg Perrekinszky fejét le nem vágják és holtteste nem fekszik rason.

Ránk fér egy kis spór.

Feleség (hazatérő férjéhez): Fiaccám, a Kálmán bácsi nyulat küldött. Férj: Pompás, pompás... Először is szeretem a nyulat, másodsor. ránk fér egy kis spór.

Feleség: Bizony rák fér... A holnapi húst megtakarítjuk... Az négy korona...

Férj: Ne holnap délre adasd fel... Együk meg este, akkor meg lehet hívni az öreg Téglást, akinek ügyis tartozunk egy revással... Ő szereti a nyulat...

Feleség: Jó, csak hogy akkor kevés a nyul...

Férj: Süttess egy rostélyost... Téglási ügyis utálja a nyulat...

Feleség: Az nem lehet, mi együnk nyulat. Ő egyék rostélyost?... Vagy ő egyetek nyulat és én egyem a rostélyost? Ez nem megy... Hanem legyen a fél nyul előételnek és hozatok még egy félülő vesepecsenyét...

Férj: Így jó lesz... Hanem legyen az egész nyul előételnek, akkor meg lehet hívni a Kállayékat.

Feleség: Igazad van, csak hogy akkor meg kell hívni a Sándor bácsit is, mert üzlettársa Kállaynak...

Férj: Legfeljebb hozatsz egy egész kiló vesepecsenyét.

Feleség: Ennyi embernek nem elég.

Férj: Süttess egy rostélyost...

Feleség (idegesen): Mi bajod van azzal a rostélyossal...? Ki a csodát akarsz te megéetni azzal a rostélyossal?...

Férj: Hát csak úgy gondoltam... Ha nem lehet, nem lehet... De másfél kiló vesepecsenyét lehet...

Feleség: Az lehet... Sőt akkor a doktort is meg lehet hívni...

Férj: Csak hogy az képosztárséres nélkül nem vacsorázik.

Feleség: Tudom, tudom... Lesz képosztárséres is, egy kis sajt, egy kis gyümölcs és schluss...

Férj: Bor van...

Feleség (meglepetten): Hol?

Férj: A mintapincében... Csak hozatni kell...

Feleség: Szivart és cognacot hozatni te...

Férj (nőlint): Majd hozok... (Nagy szünet)

Feleség: Na mi hiányzik még?

Férj: Semmi.

Feleség: Hát min gondolkozol?

Férj: Azon, hogy a fene egy meg a Kálmán bácsi ötleteit... Nem elég dréga az élet így is, mit küldi a nyakamra a nyulait...

Husz éves írói jubileum.

Nagyszabásu ünnepre készülnek Hódmezővásárhely társadalma, írói, művészei és újságírói abból az alkalmából folyólag, hogy dr. Gonda József, a «Semper Idem» szerzője, a kiváló szociálpolitikus betöltötte írói munkásságának 20-ik évét. Egy rendkívül sokat dolgozott ember nagyarányu munkáit látta meg a Társadalomtudományi Társaság és a Vidéki Hírlapírók Országos Szövetsége, — honnan a Gonda József dr. ünnepeltetésének eszméje kiindult. A haladás lelkes apostola volt, a soha meg nem alkuvó, semmi politikai párthoz nem tartozó, modern társadalombúvár, ki bencoló elméje éles világitásában látta meg, fogja fel és kritizálja meg a legkomplikáltabb, társadalmi, művészeti, kritikai és politikai problémákat is. Azon az uton haladt, amelyet magának tűrt, azokat az eszméket hirdette, melyek az elnyomott népek, létiport jogok felszabadítását célozták, odaszegezte mellét kérelmelhetően elszántsággal az árnak minden ügyért amelyben a haladásnak csak egy szeméniét is látta.

Könyvei hatalmas revelláció lelke torrosságának. Mélyeket járó gondolatai olvasása közben megdöbben az olvasó, azoknak súlyától és jelentőségétől. Irodalmi működésének súlypontja eddig ez év elején megjelent könyve, melyet elragadtatással fogadtak a kritikusok s gyönyörűséggel olvasott minden gondolkozni szerető ember. Ady Endre, Jászi Oszkár, Szász Zoltán, Ignóus, Szilágyi Géza, Récz Gyula, Fülöp Zsigmond, Fenyő Miksa írték róla a kritikákat s a szociológiai irodalom eseményeképp méltatták. Két hó alatt elfogyott a könyv. Egy pár hét múlva jelenik meg a híres «Teván» csabai cég kiadásában a második kiadás.

Az ünnepélyt, mely Hódmezővásárhelyen most lezajlik, a haladó magyar társadalom ünnepévé avatja a Társadalomtudományi Társaság akciója s annak keretei valóban méltóak is lesznek az ő írói kulturmunkájához, mely vasárnap délután 4 órakor megy végbe a hódmezővásárhelyi városi székház közgyűlési termében. Kun Béla országos képviselő, az intéző bizottság elnöke hosszabb előki megajítja után egy prólóg következik, melyet dr. Gonda József írt s amelyet Almásy Endre szegedi színházgató ad elő. Utána Balassa Armin szegedi lap-szerkesztő s a Dugonics-társaság elnöke méltatja az ünnepeltet. Majd a Társadalomtudományi Társaság, a V. H. O. Sz. a Dugonics-Társaság elnökei következik, melyekre dr.

A kiváló bór- és lítiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, csukorbetegségnél, vese- és húrtól és hurutos bántalmaknál kitűnő hatású.

Természetes vasmentes savanyúvíz. — Kapható ásványvízkezelőintézetekben és gyógyszerárakban.

SCHULTES ÁGOST Szatmármegyei Salvatorforrás-Vállalat, Budapest, V. Rudolf-utca 5.

Gonda József válaszol. Iászi Oszkár, Farkas Géza, Rónay Zoltán előadásokat tartanak. Este bankett. Másnap a színházban diszeledés lesz, hol dr. Gonda József próbját adják, majd az «Ördög» második és a «Rabló-vag» második felvonását. Az ünnepélyen bizonyára képviseltetik magukat a fővárosi irodalmi társaságok is.

VÉRES verekedés a „Bika”-ban.

Henteslegények háboruja.

Ma hajnalban véres verekedés színhelye volt az «Arany Bika» kővéház. Két henteslegény, akik a Bika-szálloda szolgálatában állnak, összeszólalkozott és véres verekedés lett a szöharc vége. Az egyik ugyanis alaposan összeszurkálta a társát.

Az eset részletei a következők:

Hajdu László és Talpas László henteslegények a «Bika» szállodában vannak alkalmazásban. Ma reggel 5 óra körül, mikor hozzáálltak napi munkájukhoz, valami csekélységen összeszólalkoztak. Szó szót követett a verekedés hevében Hajdu László alaposan felpofozta ellenfelét, Talpas Lászlót, majd előrántotta kését és azzal a szegény Talpasnak a kezét szeszre-vissza szurkálta.

Hanem az előtörő vér látára bezeg megrémült a vitéz Hajdu László és egyszerre elzent a kedve a hősködéstől.

A szegény Talpas Lászlót, ki összeszurkált kézzel, véresen maradt a csataléren, az előtelefonált mentők szállításra hozták a közkörihözba, hol ápolás alá vették.

Működött tehát megint a legényvirtus, amely annyi áldozatot követelt már magának.

A rendőrség a vitéz henteslegények ellen megindította az eljárást.

SZÍNHÁZ.

Ma, szept. 28-án, szombaton:
ASSZONYFALÓ.

Vasárnap délután:
ÁRTATLAN ZSUSZI.

Vasárnap este kisbérletben:
ASSZONYFALÓ.

HETI MŰSOR.

Vasárnap délután, mérsékelt helyekkel, Pénzes Emma első fellépésével: Artatlan Zsuzsi.

Vasárnap este kisbérletben: Asszonyfaló.

Hétfőn A) bérletben: Sasfiók.

Kedden B) bérletben: Asszonyfaló. Szerdén C) bérletben: Frankfurtnak, újdonság.

Csütörtökön A) bérletben: Asszonyfaló.

Pénteken B) bérletben: Hölgyek öröme, újdonság.

Szombaton C) bérletben: Asszonyfaló.

Vasárnap délután: Bánk bán. Este: Aranylakodalom. Kis bérlet.

SZÍNHÁZI HIREK:

Az Asszonyfaló mai előadásán Perczel Rózi betegsége miatt a Perczel-nővérek a mai előadásban nem vesznek részt.

Az első előadás. Ma este nyílik meg a színház kapuja. Az első előadásul Eisler Ödönnek nagy népszerűsége kapott operettje, az «Asszonyfaló» kerül színpadra, melynek premier előadásával mutatkozik be az operett-személyzet. Zilahyné S. Vilma, Borbély Lili, Falusi István, Kassai Károly, Máthé Gyula játszanak nagyobb szerepeket a régiók közül, míg H. Sertőzy Etelka, Lévai Farkas és Szabó Gyula mint új tagok debütálnak. Az előadás iránt, mely bérlet-színletben tartatik, rendkívül nagy érdeklődés nyilvánul.

Vasárnap délután. Holnap, vasárnap délután mérsékelt helyekkel, 3 órai kezdettel az «Artatlan Zsuzsi» operett kerül színpadra. A címszerepben Pénzes Emma a joubrette vendégszerepelt szerződötési célból. A kiválóan mulattató operett délutáni előadása előreláthatólag nagy közönség előtt fog lefolyni. Jegyeket a színházi pénztár előre árul.

Vasárnap este. Vasárnap este az Asszonyfaló operettnek lesz a második előadása kisbérletben.

Sasfiók. Hétfőn este a drámai személynét bemutatkozó előadásul Roszta Emilnek világhírű drámája, a Sasfiók kerül színpadra. A reichstätti herceg szerepét az új hősnő, Halas' Mariska játssza, akit kitűnő hír előzött meg.

A Debreczeni Szemle színházi példányai. Szathmáry Zoltán a mai naptól kezdve színházi példányokat ad ki, mely a lap szépirodalmi, művészeti tartalmán és képeken kívül tartalmazni fogja a debreczeni színház műsorát, az összes színlapokat és az előadandó darabok szövegét. A lap a színházban a jegyszedőknél s színház előtti elárusítóknál, valamint a pénztárnál és a trafikokban 20 fillérért kapható. Megjelenik minden szombaton.

Gyárjegy.

**Álljon csak meg,
kedves Asszonyom,
hiszen az, amit kapott,
nem a „valódi”; a
gyárjegyet kellett volna
néznie.**

**A kávédaráló a
„valódi : FRANCK :
kávé-pótlék” bevált
kitűnő minőségének
legmegbízhatóbb ismer-
tető jele.**

Gyár KASSÁN.

50 év a humanizmus szolgálatában.

A Magyarországi Könyvnyomdászok és Betűöntők Segélyező Egyesülete most ünnepi fennállásának létszázados jubileumát.

Erről a nem mindennapi eseményről azt mondja az egyesület évi jelentése, hogy: «1912. május 29-ikén mult ötven éve annak, hogy segélyező egyesületünk megalakult. Egyesületünk ötven évi működésének eredményére itt ki nem terjeszkedhetünk; intézményünk ötven év alatt kis csemetéből hatalmas fává fejlődött s most nekünk, kik ma e hatalmas fának gyümölcsét élvezzük, tisztelettel kell adóznunk mindazoknak, akik az elmúlt félszázad alatt ezen páratlanul álló intézmény fejlesztésén közreműködtek.»

Nincs módunkban, hogy ezen valban humánus célt szolgáló egyesület mennyi segélyt fizetett ez ötven év alatt tagjainak, illetve ezek családtagjainak, kimutatsi, de ha leemeljük, hogy az elmúlt 1911. évben az összes bevétel 859.641 korona 89 fillér volt, amelyből betegeknek téppénzül kifizetett 229.085 korona 76 fillér, temetési segélyül 10200 koronát, orvosi díjak és gyógyszerekért 8188 kor. 08 fillért, rokkantsegélyre pedig 103.967 koronát, özvegyek segélyezésére 11900 koronát, árvák segélyezésére 13427 koronát, munkanélküliek segélyezésére 78.782 koronát, elutazási segélyezésekre 8750 koronát, utassegélyekre 13.009 korona 20 fillért.

Az egyesület vagyona mindezek dacára évről-évre emelkedik, mit legjobban bizonyít az, hogy míg az összes vagyon 1910. végén 895.614 korona 17 fillér volt, addig 1911. év végén az összes vagyon már 982.190 korona 41 fillérré rugott.

Ezenkívül Abbáziában megvásárolt az egyesület egy üdülő-ház céljaira alkalmas telket 71.000 koronáért, az üdülőházat fel is építette mintegy 250.000 korona költséggel.

A félszázados fennállást a debreczeni nyomdászok is megünnepelik, — mint az országos egyesület tagjai. E célból holnap, vasárnap délelőtt 10 órakor diszközgyűlést tartanak a «Munkás-Otthon» dísztermében a következő programmal:

1. Megnyitó beszéd. Tartja: Kucucz Béla egyes. tag.
2. Alkalmi ének. Előadja az «Ébredés»-dalkör.
3. Üdvözlő beszéd a szakszervezetek részéről. Tartja: dr. Lefkovits Vilmos párttitkár.
4. Prólóg. Irta Morócz Jenő. Szaválja: Schlesinger Gyula egyes. tag.
5. Ének-szám. Előadja az «Ébredés»-dalkör.
6. A segélyező egyesület 50 éves története. Előadja Tárkányi Gusztáv egyes. tag.
7. Záró ének. Előadja az «Ébredés»-dalkör.

HIREK.

Debreczeni képek.

VI.

Ugyebár — kedves olvasóim — látták már a Nagytemplom homlokzatán diszeledő szép nagy vilamos órát, melynek az óra a hivatása, hogy először jól járjon, másodsor pedig este világítsa, hogy a járókelők este is lássák, hányszor ütött az óra...

Eddig rendben voina. Csakhogy az ám a baj, hogy ez a hatalmas óra nem valami jól működik. Mert amikor jól jár, akkor — nem világít. Mikor pedig világít, akkor — nem jár...

Hát kérem szeretettel, mire jó ez a «világító» óra, ha se nem világít, se nem jár rendszeren?

Hiszen olyan nagy örömmel fogadta a debreczeni közönség, mikor telkerült a Nagytemplom homlokzatára. Azt hitték, hogy legalább még az esti órákban is meg látják: hány óra van?

Es ime, egy idő óta — mintha megbabonázták volna — nem váltja be a hozzá fűzött reményeket...

Mert amint leszűl a csendes, sötét est és benorítja lomha, titokzatos szárnyaival a városi, a kedves «világító» óra is szerényen eltűnik és egyszerűen — nem világít.

Pedig a közönség sokkal jobban örülne neki, ha — világítana és jól járna!...

J. J.

— Vasárnapi istentiszteletek. Vasárnap a református templomokban a következő sorrendben tartatnak meg az istentiszteletek: a Nagytemplomban prédikál Szele György lelkész, Kistemplomban 9 órakor Konrad Zoltán, 11 órakor Viski Kovács Lajos s.-lelkész, Kossuth-utca itemplomban Baja Mihály amerikai ref. lelkész, Csapókerly imaházban Kovács János vallásoktató lelkész, Homokkerti imaházban Boér Károly vallásokt. lelkész.

— Amerikai lelkész a Kossuth-utcai templomban. Érdekes prédikáció lesz holnap, vasárnap a Kossuth-utcai ref. templomban. Ugyanis Baja Mihály amerikai — nickeesporti — ref. magyar lelkész, ki innen, a szép aranykalászos Alföldről, még pedig Debreczenből került a messze idegenbe, tart délelőtt 9 órakor magas-szárnyalású prédikációt. A református hívek bizonyára zsufolásig megtöltik a templomot.

— Házasságkötések. Az elmúlt héten a következő házasságkötések történtek: Kerek Mihály ref.—Kozma Piroška ref., Koch Miklós izr.—Lévi Zseni izr., Papp János ref.—Stamm Klérával ref., Marjai István ref.—Major Eszter ref., Tóth Gábor ref.—Veress Erzsébet ref., Cserei János ref.—Nagy Juliánna ref., Homola Sándor ág.—Mike Juliánna ref., Mönoki András ref.—Várad Erzsébet ref., Pipó Sándor ref.—Róth Erzsébet ref., Aran András ref.—Páthi Juliánna ref., Gere József ref.—Illyés Róza ref., Asztalos József izr.—Weinzebl Szeréna izr., Boross Sándor ref.—Kovács Juliánna ref., Daróci György gkath.—Bubenyák Zsófia baptista, Kiss Sándor ref.—Diha Erzsébet ref.

Nem eszünk több diányt. A ma inapon a rendőrfőkapitány a következő rendeletet adta ki: «Értesítem a város lakosságát, hogy miután a piaci vizsgálat alkalmával megállapítottam, hogy az ezidőszerint piacra hozott diányok részben érthetnek, részben túlértettek és a kerületi tisztiorvos urak jelentése szerinti ez okból fogva az emberi fogyasztásra alkalmasak, a tisztí főorvos ur javaslata alapján a diányéknak a piacon és a házanként való elárúsítását f. év október 1-től kezdődőleg befiltom a figyelmzetem a város diányteremtő és árusító közönségét, hogy fentemelt helyeken f. évi október 1. után árusítandó diány, mint az egészségre ártalmas, eldoboztatván, megsemmisítetik és az árusítók ellen a kihágás eljárás minden egyes esetben folyamlatba fétetik. Debreczen, 1912. szept. 28. Rostás István s. k., rendőrfőkapitány.

Feitvjak b. olvasóink figyelmét. Fischer és Társai nagyenyedi cég nagyterjedelmű falkoklára és szőlőoltvány telepeire. Árjegyzékük legújabb kiadása épen most jelent meg.

Állatkínzó tölcirtokos. Szombathelyről jelentik: A mult napokban Kőszegről nazafelé hajtott egyes fogatán Matapán Kálmán tölcirtokos és vendéglős. Utközöve Matapán, mert a ló nem akart engedelmkedni, rózsét kötött a ló hátára és meggyújtotta. A ló teljesen összeégett. A kőszegi szolgabírósnál jelentették az állatkínzást és a szolgabíró nyolcnapra fogházra és 150 korona pénzbüntetésre ítélte Matapánt.

A bántalmazott asszony. Magyar János kovácmester, Hadnázi-u. 5. sz. alatt ilakos ma feljelentést tett a rendőrségen Sz. K. és neje ellen, akik 23-án nejét saját mülhelge előtt, nyílt utcán a járókelők szemeláttára tetőlegesen bántalmazták, úgy hogy az orvosi látlelet igazolása szerint 8 napon belül gyógyuló sérülést szenvedett. A rendőrség kezébe vette az ügy elintézését.

Bizos gyógyhatás. Mindazok, kik rossz emésztés vagy székrekedés következtében felfuódásban, főfájásban, étvágyhiányban vagy egyéb bajokban szenvednek, a valódi «Moll-féle seidlitz porok» használata által bizos gyógyhatást érnek el. Egy doboz ára 2 korona. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész cs. és kir. udvari szállítótól. Bécs, I., Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerészekben határozottan Moll A. készítménye, az ő jelvényével és alá-

A lipótmezei elmeegógyintézet zsufoltása. A lipótmezei magyar királyi elmeegógyintézet zsufoltásig telve van s alig képes helyet teremteni a fővárostól és környékéről az államrendőrség által beszállított elmebeteg számára is. Ennek következtében az intézet igazgatósága közhírré teszi, hogy a távirati tudakozódás fűlsleges és céltalan. Megjegyzzi az igazgatóság, hogy jól felszerelt elmeegógyintézet osztrákok most már az ország legtöbb részén vannak a közkörházakkal kapcsolatban.

NESTLÉ
A legjobb alpesti tejet tartalmazza

Beiratkozás a kereskedelem esti szaktanfolyamba. A Debreceni Kereskedelmi Tanintézet kereskedelmi esti szaktanfolyamába a szabályszerint beiratások október hó 1-10. napján eszközöltemek a hivatalos órákban: d. e. 11-12 és d. u. 5-6 óra között az igazgatói irodában, Piac-u. 8. sz., I. emelet, 25. ajtó Beiratkozók bemutatják születési és anyanyire leheisleges, utolsó iskolai bizonyítványukat. A tandíj egész évre 40, azaz negyven korona, mely egy összegben a beiratkozáskor fizetendő. A tanév október 12-ikén, szombaton este 8 órakor kezdődik. A tanfolyam megkezdését azon figyelmzetéssel hozzuk az érdekeltek tudomására, hogy ezen tanfolyam, hivatott a nappal elfoglaltaknak megadni mind azon üzleti ismereteket, melyek a kereskedelem- és iparüzésnél annyira szükségesek. A tanfolyam tárgyai: könyvvezetés, számla, kereskedelem- és váltóismeret, továbbá üzleti levelezés. Az igazgatóság.

Asszonyi farfag. Furcsa mozgalmat indítottak most a dán hölgyek. «Dansk Kvindeamfund» című egyesületük gazdasági tervezetet dolgozt ki, melynek betartásával a nők igen nagy megtakarítási lehetnek. De miért? Az egyelő, amely a nők érdekében politikai és szociális akciókat végez, azt akarja, hogy tagjai évenként egy héten át ragaszkodjanak az általa előírt takarékosági elvekhez és az így maradt pénzt az egyéni pénzalapra juttassák. A dán asszonyi tizparancsolat főbb pontjai ezek: Vezess pontos háztartási könyvet. Ne menj kényházba, vendéglőbe, cukrászdába, vagy színházba. Használj margarint vaj helyett, igyél vizet bor és sör helyett, malátakávé kávé helyett s egyelő oleszt húst: halat. Gyűjts pénzt és előfizetked a női lexikonra. Hogy ez a lexikon, amelylyel leginkább a nők érdekeit — vagy tén dicsőítését — akarják szolgálni, milyen lesz, azt nem tudhatjuk. Nélünk is készült most lexikon, mely azonban általános érdekeket szolgál és bizonyára több híve is lesz, mint a dán munkának. Az új magyar lexikont a Tolnai Világlapja minden előfizetője megkapja. Igazi rejély a beavatlatlanok előtt, hogy adhat a Tolnai Világlapja 25 kötetből álló lexikont ajándékol előfizetőinek, mikor tudjuk, hogy több száz koronába kerül egy ilyen könyvtár. A rejély megoldása ott van, hogy minden kötetet 100.000 példányban tervez a kiadó. Igazán kulturális missziónak mondható ez a milliókra menő vállalkozás. A 25 kötet 16.000 oldalra van tervezve 30.000 képpel, köztük egész tömeg fametszettel. Az előfizetők kötetenként angolváson kötésben 20 korona bolti ár helyett 3 koronáért kapják majd meg.

Ma már minden kétségen kívül. Ah, hogy a Nestlé-féle gyermekliszt egy mindenkor teljesen megbízható gyermektáplálékot nyújt, mert fűlszad tapasztalata és eredménye nemcsak az orvosokat és a közönséget meggyőzte ki teljes mértékben, hanem — mivel Nestlé sok esetben már a harmadik generációnál van használatban — ki is mutatta, hogy ezen készítmény kiváló jó hatással van a gyermek első alkati fejlődésére, illetőleg azt erősen támogatja. A Nestlé-féle készítmény mint diatikus tápszer gyomor- és fertőző betegségeknel is (tuberkulosis, tífus) nagyon gyakran és kitűnő eredménnyel használatik.

Hábornság egy gallér miatt. Ma délelőtti megjelent a rendőrségen Österricher Berta, ki a Kossuth-utca 35. szám alatt lakik és panaszt tett S. E. varró ellen, ki egy női gallérját elvitte javítás és tisztítás végett — és dacára többszöri felszólításának — mindeztideig nem szállította vissza.

Nincs jobb és olcsóbb fémfűszítő, mint a Globus-fémfűszítő-kivonat, amely már esztendők óta kitűnően bevált és milliónyi háztartásban használatos. E kitűnő készítményt az ifjabb Schulz betéti társaság Augsburg a—E. gyártja. A Globus-fémfűszítő-kivonat minden ezüst, arany, nikkal, sárga- és vörös rézből készült tárgynak gyorsan és fáradság nélkül pompás, tartós férgt kölcsönöz, abszolút ártalmatlan, nem karcos és nem nagy nyomot maga után. A Globus-fémfűszítő-kivonat a fűszítő erejét soha el nem veszíti, nem piszkos, mint a tisztító-pomádék és sokkal jobb és kiadósabb, mint a legtöbb forgalomban levő folyékony fémfűszítő. Száz szónak egy avége: a Globus-fémfűszítő-kivonat a legjobb fémfűszítő, melyet kiválósa- ga miatt több ízben kiűntettek. Így legutóbb a st-louisi kiűntatison 1904-ben a nagy díjjal. Ezért csak ezt használjuk, de ügyeljünk arra, nehogy valami értéktelen utánzatot sózozzanak a nyakunkba, mert sok ilyen van. — Mindig a valódi Globus-fémfűszítőt kerjük dobozban és védjeggyel ellátva. Kapható minden úszerkereskedésben, droguériában stb.

A Stromboli kitörése. A Stromboli újól kitört és több faul nammal lepelt el. A hamu sok helyen már két méter magas. A szőlőkertek nagy kárt szenvedtek. A tűzhányó hatalmas bazaltköveket vet ki. San Vincento mellett a mező tele van ily kihányt sziklatömbökkel. A tűzhányó hét nyílásából forró víz és szénegőz száll ki. A hegy csuca sárga kőbe van burkolva.

A villamos áram mini altatószer. Oriási fontosságú orvosi felfedezésről ad számot egy berlini orvosi folyóirat. Arról van ugyans szó, hogy Nagelschmidt dr. feltalálta az elektromos narkózis módját, melylyel megfelelő váltakozó áram alkalmazása mellett veszély, kellemetlen utóhatások nélkül lehet altatni. Az elektrodok alkalmazása már a karon vagy más testrészen is sikerrel érzéstelenít. Kisebb operációkat tehát egész jól lehet végezni e módszer mellett. Érdekes az elektromosság altató hatása is. Ha az áramot az agyra vezetik, akkor az illető addig marad teljes narkózisban, amíg az áram meg nem szűnik. Kuttyákon és nyulakon végzett kísérletek nagyszere- rően sikerültek s az új narkozist teljesen veszélytelennek mutatták. Egy nyulat például addig altattak így, a míg a lélekzetvétele és a szív működése is elállt, mégis sikerült a megfelelő harmonikus egyenáram alkalmazásával ismét életre keltetni. Ha ez a módszer az emberek kezelésénél is bevélük, akkor a sebeszet tudományának új korszaka kezdődik.

Tilos a csök. Bajorországban a centrum-rezsim valósággal a tragikomikumig fejlesztte a közérkölcök felletti csöszködést. Kirívó pelda erre az alábbi eset, melyről ez a müncheni tudósítás számol be: Fűrsztó bicikli-túra után egy fiatal házaspár vonaton tolytatta útját hazafele. Kívűlt az asszony volt annyira kmerűlve, hogy a fűlkébe történt beszállás percétén szinte leroskadott a pamlagra és nagyon panaszkodott. Az ura megsajnálta, gyengéden átka-

rolta, megcsókolta és fejt az ölébe véve, végfektette az ülés hosszában. Szemközt egy öreg katolikus lelkész, meg egy diák ültek. És eggy falában nem csodálkoztak a házaspár viselkedésén, sőt megértő résztek az urihölgy szenvedéseit. A vonat eközben már két állomáson haladt keresztül, mire a kalauz berontott a fűlkébe és durván rárpakodott a hitvestársakra, hogy viselkedjenek erkölcsösebben és üljenek rendesen. Mikor később kiszálltak a vonatból, a férfi az állomáson berúta a panaszkönyvbe a rajta esett sérelmet. A királyi vasut igazgatóság hivatalos átiratban válaszolt, értesítvén a panaszost, hogy a kalauz nem vonható felelősségre; sőt dicsőretet érdemel, mert kötelességét teljesítette. A bajor vasutakon ugyanis a forgalmi rendőrség betiltotta a csökölőzdást és bármely gyengédséget férfi és nő közt: így tenát a panasz, mint tárgytalan, elutasították. A házaspárt szemérem elleni kihágás címén, a férfinek panaszában foglalt beismerése alapján, borsos pénzdírságra ítéltek.

OLVASÓINKHOZ:

A nemzeti erőknél ebben a forró lűktetésében az «UJ DEBRECZEN» elmondhatja, hogy igazán erős és komoly hírnöke a nemzet érdekeiért vívott harcnak. Az «UJ DEBRECZEN» szavát nem befolyásolja a párt-érdek, független követe és erős fegyverzetű katonája a sajtóban a nemzet ügyének. Október elsején kezdődő új előfizetésünk alkalmából ezt öszkén mondhatjuk el. Büszkén, mert rendületlenül harcolunk a nyilvánosság nemes pengéjű, megközelíthetetlen fegyverével, ennek az izgalomban élő országnak boldog békejéért.

Az «UJ DEBRECZEN» nem fél a harctól. Tud lenni heves, kíméletlen, akár kegyetlen is, de mindig a józan, a tisztességes politika javára, mely minden nemzetnek üdvös politika, de a magyar nemzet számára az egyetlen lehetséges, az egyellen életmegtartó és virágoztató.

Az «UJ DEBRECZEN»-nek, amely Debreczenben délután öt órakor jelenik meg naponként, előfizetési ára a következők:

Helyben:	Negyedévre . . . 3.—	kor.
	Félévre . . . . . 6.—	„
Vidékre:	Negyedévre . . . 4-50	„
	Félévre . . . . . 9.—	„

A szerkesztésért felelős Voith György.

Person GUMMISAROK

ISTORIKUS ÉRTELMEZÉS
BIZTONSÁGOS ÉS
OVAKODÓ ÉRTELMEZÉS

NYILT-TÉR

Serravalló's

Vasas Kina-bor.

Kitüntetve 1906. évi bécsi Hygienikus kiállításán.

Az állami díjjal, oklevéllel és aranyéremmel. Erősítő-szer gyengékedők lábadozók és vérszegény betegeknek. Étvágygerjesztő idegerősítő és vérjavító-szer.

7000-nél több orvosi ajánlat. Kiváló íz.

J. SERRAVALLÓ cs. kir. udvari szállító Triest-Barkola.

Kapható a gyógyszerárakban 1/2 L. uvegekben 2:60 Korona 1 L. üvegekben 4:80 K.

Számtalanszor bevált

MATTONI FELE

GIESSHÜBLER

SAVANYUVIZ

háromkötésű és hányáshurutnak, jól a hányást megköli.

Nagyságos asszonyom!

Van szerencsém Nagyságod szives tudomására hozni, hogy 32 éven át Budapesten, a Kigyó-utczában létezett női kalap-üzletemet Váci-utca 23. szám alá helyeztem át. Párizs és London első üzleteivel való összeköttetésemre és évtizedek óta szerzett bő tapasztalatomra támaszkodva, azon kellemes helyzetben vagyok, hogy mélyen tisztelt vevőim izlésének megfelelő legújabb és legkivánatosabb újdonságokat mutathatom be az őszi és téli sze ónra. Amidőn kérem, hogy nagybecsű látogatásával megtisztelni kegyeskedjék, vagyok kitűnő tisztelettel

Neumann J.

Budapest, IV., Váci-utca 23. sz.

Lapkihordó asszonyok lapunk kiadóhivatalában felvétetnek.

Apró hirdetések.

Levélbélyegeken is lehet az apró-hirdetések árát mellékelni. A kiadóhivatal fenntartja magának a szövegváltoztatási jogot oly hirdetésekkel szemben, melyek megjelenését kizárja a hirdetés tartalma, értelme — Tudakozódásokra készséggel adunk felvilágosítást, ha a válasza szükséges levélbélyeget mellékelik. Minden hirdetésre ingyen ad felvilágosítást a kiadóhivatal s hirdetésekét kívánatra díjtalanul szerkeszt.

HA NINCS PÉNZE és szűksége van vászon, szaporió, szövet és csipke-függöny, futo és nagy szőnyegre. Paplan és fanel a kőrök, férfi és női feőtők, kész férfi, flu öblönyre vagy ökör, kép és butor, a mai rajó hígva oly olcsón lesz eldva, hogy mindenkinek saját érdeké, hogy egy próbabeváltást eszközöljön. Tisztelettel Kiser S. Lomon. Telefon 685.

ŐSZI BARACKOT befőzésre, postakosaraként 5 — korona, csemege-szőlőt 3:50, lekvárszilvái, császár-körtét, ugorkát, paprikát, paradi-csomót 2:40, mázsánként 16 — kor. Szabó, Csongrádról.

Schampan ruhás fiatalember, ki vasárnap este azon bájos kis hölgyet órák hosszában nézte, kéri, ismeretség lehetséges-e. Válasza kiadóba «Há fehér rózsá» jelgére.

Kisobb kölönbejárati butorozott szoba villanyvilágítással olcsón kiadó. Darabos-utca 7. a háztulajdonosnál.

BUTOROKAT konyhaberendezéseket, raktáron tart Balint József asztalos (Csapó) Berek-utca.

OLCSÓ és jó órák, ékszerrek legolcsóbban szerezhetők be G. S. parik Ad m órák és ékszerésznél Debrecen, Huryó-utca 12. Ujyanott órajavitások legolcsóbban eszközöl etnek.

KIADO C apró-utca 93. számú ház egész udvarral, 33 méter ucai fronttal bármely üzeti célra. 1200 kor na évi bérért.

Lépcsőházi kölönbejárati utcazi butorozott szoba villanyvilágítással kiadó, Darabos-utca 7.

Tiszteviselőnek ajánlkozik egy több nyelvet beszélő ur-asszony. Irodai teendőknél és gépirásoan jártas. Cím a kiadóban.

FODRÁSZSEGÉD állandó alkalmazásra azonnal becéphet. Eötvös utca 64.

CLIMAX

nyerszalajmotorok és lámpamotok 3-70

Magasnyomású nyerszalajmotorok 15-150 lóerőig

legolcsóbb és legmagabíróbb üzemi biztossággal. Üzemeltetés egyszerű. Alkalmatlan zavarok. Szeml — Pénz helyett helyet a munkánál. Szerkezete egyszerű és könnyű.

Kötségteljes és ártalmatlan

Bachrich és Társa
betéttársaság motorgyári fióktelepe
Budapest, VI, Váci-körút 59/00

CSASZARFÜRDŐ

BUDAPESTEN.

Nyári és téli gyógyhely, a magyar irlalmas-rend tulajdona. Elsőrangú kenes hévízű gyógyfűtő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszfürdők, iszapborogatások, tusozdák, kőn hölgyek és urak részére. Török-, kö- és nárványfürdők; hőle- szénasavas- és villamos vízfürdők. — A fürdők kitűnő eredményre használtnak főleg csúszbantalmaknál és idegbajok ellen. — Ivó-kúra a légzőszervek hurutos eseteiben s altesti pangásoknál. 200 kényelmes lakószoba. Szolid kezelés jntányos árak. — Gyógy- és zenedi nincs. Prospektust ingyen és bérmentve küld.
az Igazgatóság.

Egy okos fej

elsajátítja azon vívmányokat, melyekkel a tápszerkémia a háziasszonyt meg ajándékozta.

Dr. Oetker sütőpora a 2. f. élesztő pótlásul szolgál, mellyel kuglófokat, linzi és más egyéb tortákat, valamint mindennemű süteményeket és tésztákat lazábbakká, nagyobbakká, jobb ízűvé és könnyebben emészthetővé tesz.

Dr. Oetker pudingpora a 2. f. tejjel főzve, gyermekeknek és felnőtteknek csontot képző, nagyszerű és olcsó utóledelt nyújt.

Dr. Oetker vanillincsokra a 12 f. csokoládé, tea, puding, tej, mártás és crème vanillizására szolgál és teljesen pótolja a drága vanillia esővet. Egy csomag tartalma 2—3 jó vanillia-csönek felel meg.

Kimerítő használati utasítás minden csomagon. Kapható minden élelmiszer üzletben, valamint drogériában. Vények ingye.

Dr. OETKER, Baden-Wien.

Betegápolás.

Az összes gyógykezelési eszközök, haskötők, gummi görcsér harisnyák, egyenestartók, testgyógyászati gépek, műlábak, műkarok, kötszerek, teljes gyermekágyas felszerelések, masszáló- és villanygépek a legmegbízhatóbb minőségben csakis

Alapított 1856. **FISCHER PÉTER ÉS TÁRSA Részv.-Társ** cégénél Budapest, V., Kossuth Lajos-utca 6. szám szobákban. Most jelent meg legújabb **épes árjegyzék**ük kiadására bérmentve titoktartás mellett azonnal küldjük.

Globin

legjobb cipőkrém

Alapos vizsgálatok

igazolták, hogy azon mosónőknek, akik állandóan és eszszerűen csak SCHICHT-„SZARVAS“ MOSÓSZAPPANT használnak, szép fehér, sima és puha kezük van, mert a SCHICHT-SZAPPAN rendkívül anyhe, teljesen tiszta és még langyos vízben is jobban lehet vele mosni, mint más szappannal meleg vízben. Más szappannál sokat kell dörzsölni, míg a SCHICHT-„SZARVAS“ MOSÓSZAPPANNAL teljesen legendó, ha azzal egyszer átsimítjuk a ruhát

Az „ASSZONYDICSÉRET“ mosóki-
vonatot minden nő dicséri, mert
a ruha beáztatásához ez a leg-
ideálisabb szappanpor.

A női szépségnek

semmi sem árt jobban, mint a naphosszat való kinlódás a pára telt levegőjű mosókonyhában, továbbá a fáradságos munka, amely a mosással jár, ha a régi módszer szerint közönséges szappannal mosunk. — Azok akiknek a SCHICHT-„SZARVAS“ mosószappan segít a mosásban, életvidámak, egészségesek és élénkek maradnak. Mert minden járadást meg lehet takarítani, a munkát legcsekélyebbre leárat redukálni ezzel a szappannal.

Az „ASSZONYDICSÉRET“ mosóki-
vonatot minden nő dicséri, mert
a ruha beáztatásához ez a leg-
ideálisabb szappanpor.

UNGHVARY JÓZSEF
SZŐKELEPÉNYI GYÜMÖLCSFAISKOLÁJÁBAN
CZEGLÉD (PESTMEGYE)
„Nagyobb mennyiségű“
nemes gyümölcsfa-
csemeter, boggyógyümölcsök, vadoncser, kerít sávények,
sima és gyökeres szőlővesszők
„stb. Kaphatók.“
Tessék hímerítő árjegyzéket kérni.

! Kitűnő hangszerek !
legolcsóbb árak mellett és kifogástalan kivitelben.

	Minden harmonikához egy díjtalan önmegtanulási iskola van csatolva.	
---	--	---

Nr. 112¹/₂ Iskolahegedű 4/4 nagy, lángozott, polirozott padlóval K 580. — Nr. 113¹/₂ Iskolahegedű 4/4 nagy, szépen lángozott, polirozott padlóval, jobb minőség K 650. — Nr. 115¹/₂ Iskolahegedű 4/4 nagy, berakott, szépen lángozott padlóval, igen kedvelt fajta K 760. — Iskolahegedű ébenfagarnitúrával, hangban és kivitelben kitűnő K 840, 9—, 1080. — Nr. 212¹/₂ Zenekarhegedű ébenfagarnitúrával K 1680 Vonó K —90, 1'10, 1'50, 2'— 2'20 és feljebb.

Jó harmónikák:
Nr. 300³/₄, 10 billentyű, 2 regiszter, 28 hang, nagyság 24×12 cm. K 5—
— Nr. 654³/₄, 8 billentyű, 1 regiszter, 24 hang, nagyság 28×14 cm. K 540. — Nr. 305³/₄ 10 billentyű, 2 regiszter, 50 hang, nagyság 26×14 cm. K 640. — Nr. 663³/₄ 10 billentyű, 2 regiszter, 50 hang, nagyság 31×15 cm. K 8—
— Nr. 685³/₂ 10 billentyű, 2 regiszter, 50 hang, nagyság 28×16 cm. — K 950.

Jobb harmónikák:
K 11—, 12—, 14—, 1650, 19—, 21— és feljebb.

Nagy választék zenehangszerekben főkatalógusomban. — Nincs riziko, kicserélés megengedve, vagy pénz vissza. Sztéküldés utánvétellel vagy előrefizetés mellett. Az elismert versenyképes világcég:

Hanns Konrad
cs. és kir. udv. szállító hangszerárú szétküldési áruházából
BRÜX, Nr. 2136. (Csehország). — Gazdagon illusztrált főárjegyzéket, amely 4000 ábrát tartalmaz, kérésre ingyen és bérmentve kaphatja meg mindenki.

Küldés utánvétellel, vagy előrefizetés mellett!
Nincs kockázat! Kicserélés megengedve, vagy a pénz vissza!

HASZNÁLJON! Szaggatás, fejfájás, oldalfájdalom, hát- és derekfájdalmak ellen Dr. Borovszky-féle most már kellemes szagu

BOROLINT

Ára 80 fillér, próbaüveg 50 fillér.

Mosakodásra: szépítő és a legjobb fertőtlenítő

Borolin-szappant.

Ára 30 és 80 fillér.

Nyálkaoldásra, köhögés és rekedtség ellen

Borolin-cukorkát.

Ára 20 és 40 fillér.

Kapható az ország nagyobb gyógyszertárait és drogériáiban.

Kapható városunkban a következő czegeknél: **BATÁRY IMRE, HARSÁNYI LAJOS, KUBEK SÁNDOR, MIHALOVITS JENŐ, STEINER MANÓ** gyógyszerészeknél, **KÖZPONTI DROGÉRIÁBAN,**

DEUTSCH LAJOS, MÁYER JENŐ és BÉLA, NAGY ANDRÁS, BALOGH M. J. kereskedő uraknál, — **Érmihályfalván: MÁTRAI ÁKOS** gyógyszerésztárában. — Földeszen: **WEISZ MIKSA** kereskedésében.

Viszontelárusítók kerestetnek! — Kérjen ingyen használati utasítást! Próbáüveg állatorvosoknak ingyen

Központi Borolin-Főraktár Budapest, II. Margit-rakpart 45. szám.

Gutmann Testvérek

köszénbányái

Budapest, V., Béla-utca 6. szm.

Elsőrendű porosz darab-, kocka- és diószén szoba- és konyhafűtésre.
Ostrau-dombrau, darab-, kocka-, dió- és aknászén gép- és kazánfűtési célokra.

Ostrau mosott finom és durvaszerű kovácsszén.

Drenkovi s en ipari célokra, saját gőzöslükkel szállítva.

Ostrau-dombraui pirszen öntőde és szivógáz célokra.

Ostraui köszén brikett 3 kilogrammos darabokban, lokomobil és stabil gépek fűtéséhez, minden vasut és hajóállomásra szállítva.

Elsőrendű porosz „Király“-bányai 1, 3 és 6 kilogrammos brikott, kályhafűtésre kiválóan alkalmas.

Allandóan

mellékkeresetként is

sok pénzt

kereshet

ha címét foglalkozása megjelölésével **Budapest, 55-ös postahivatalba „Universium“** jellegre beküldi. — Nem ügy-nökség.

forduljon minden érdeklődő, ki sulyt fektet elsőrendű fajtiszta anyagra

NAGYENYED-re
Alsófehér

Gyümölcsfacsemetek
sótányfák, diószeszék, tülevelűek, koritésnővények, boggyógyümölcsök stb.

SZŐLŐOLTIVÁNYOK
(elsőrendű áru) európai és amerikai sima gyökere vasszók. Oktató díszárjegyzék kívánatra ingyen.

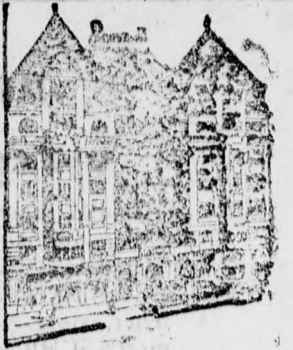
FISCHER és Tarsó
faiskolák és szőlőoltiványtelepek

Grand HOTEL ESPERANZA Nagy Budapest,
HOTEL ESPERANZA SZALLODA III. Zsigmond-utca 38-40.
 Telefon 130-35.

a Szent-Lukács- és Császár-gyógyfürdőkkel szemben. (Rózsadomb parkos tővében.)

A modern technika legújabb vívmányainak alkalmazásával teljesen újonnan épült hat emeletes szálloda pazar fényvel berendezett 250 szobával. Részburor, központi gőzfűtés, minden szobában hidegmeleg víz, villanyvilágítás, Lifttek, külön olvasó-, tárgyaló-, író-szobák stb.

Elsőrangú étterem és kávéház. A vonatokhoz saját autójáratok. Penziórendszer is. Kereskedelmi utazók és fürdőzőknek igen alkalmas. Szíves pártfogást kér Pallai Miksa, igazgató tulajdonos. Villamos közlekedés minden irányban. - Működő polgári árak. Uri és női fodrász a házban.

MOLL-FELE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle SEIDLITZ-POROK tartós gyógyhatásúak a legmakacsabb GYOMOR- és ALTEST-BÁNTALMAK, gyomorhív, rögzített SZEKREKEDÉS, májbántalom, VERTOLULÁS, aranyér és a legkülönbözőbb NŐI BETEGSÉGEK ellen, e jeles házi szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ára egy lepecsételt doboznak 2 korona. Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FELE SÓSBORSZESZ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel és a Moll-féle sósborszesz nevezetesen mint a fajtájom csillapító, bedörzsölésiszet, köszvény, csusz és a meguntás egyéb következményeinél legismertebb népszerű.

Egy ónozott eredeti üveg ára 2 korona.

Moll-féle gyermek-szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női szappan, a bőr gyökeres gondozásait és ápolására úgy gyermekek, mint felnőttek számára. Egy darab ára 40 fill. Ot darabé 1 kor. 80 fill. Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjeggyel van ellátva. Fő-szétküldés:

MOLL A. gyógyszerész,
 cs. és kir. udv. száll. által Bécs, I. Tuchlauben 9
 Vidéki megrendelések naponta posta-utánvét mellett teljesítenek. A raktárakban tesék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

Ludaser János

női, pipere csipke és rövidáru árulete (Városház épület)

Szalag, csipke, keztyű, ritikül, arcfátyon harisnya és párisi ujdonságokban.

Tisztítsd csak **Globus** tisztító kivonattal a világ legjobb fém tisztítószerét

ÉLJEN I

KÖHÖGÉS, REKEDTSÉG és elnyájkásodás ellen gyors és biztos hatásúak **EGGER Mellpasztillái** az étvágyat nem rontják és kifűnő ízűek. Próbadohoz 50 fill. Dobozai 1 és 2 K.

Kapható gyógytárakban és drogeriákban

Fő- és szétküldési raktár: **Dr. EGGER LEÓ és EGGER I** Budapest, VI. Révai-u 12.

Kapható Debreczenben: Arányi Árpád, Batári Imre, Grósz Nagy Ferencz, Harsányi Lajos, Kóczia n. Dezső, Kováts L. Nándor, Kubek Sándor, Mihálovits Jenő, Reichard Sándor, Sággy Ferencz, Steiner Manó, Tóth Béla gyógyszerárakban, Jóna és Jóna Közponi drugériákban.

Órgona hölgyek legkedvencebb szépitőszere a FÖLDES-féle **MARGIT-CRÉME**

Ezen kiváló arkenácsot az egész világon sok millió úrhölgy használja, mert a legújabb tudományos buvárlatok alapján készült arc-crème és mert hírneves vegyészek állítása szerint ez a legjobb és teljesen ártalmatlan arc-szépítő és finomító. A Margit-crém a bőr azonnal felveszi, miért is rögtön beáll a hatás mely valóban meglepő, gyors és biztos. A bőr teljesen átalakul tőle és az üde, telt, bársonysima s rózsásfehér lesz. Már nap alatt eltűnnek ráncok, redők, szepők, májfoltok és mindennemű kiütések. A Földes-féle Margit-crème nemcsak szépit az arcot, hanem ápolja és megóvja az időjárás, a nap és szél minden befolyása ellen. Utánzatoktól és hamisítványoktól óvakodjunk! Kapható az egész világon. Tégelye 1 és 2 kor Margit-szappan 70 fill. Margit-puder 1 K. 20 f. Készíti és postán küldi:

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész, ARAD
 KAPHATÓ: Debreczenben Balázs Ödön, Grósz Nagy Ferenc, Jóna és Jóna drog., Mihálovics Jenő, Mauthner Alfréd, Muraközy László, Tóth Béla H-Szoboszlón Baróc Zsigmond H.-Bószörnyében Ersey Gábor evogytárakban.

Felhívás!

Nagy occasió!!
 650 drb értékű tárgy csak K 450

1. elegáns kiváló finom, legújabb szerkezetű óra 3 éves gyári jótállással. 1. finom aranyozott gavallér lánc. 1. sötét vagy világos selyem nyakkendő urak részére. 1 pár legjobb gyártmányú gumisárok urak vagy hölgyek részére. 1. amerikai zsebkész védővel. 1 uti toalet készret 1 legutolsó divatszertinti női brostü. 1 lemek nyak, vagy hal-collier keleti gyöngyökkel. 1 pár amerikai függő ezüstfoglalat. 1 legjobb minőségű pénztárca, 1 doboz 70 drb írodai tollhegy és még 500 drb különféle értékű tárgy, ami egy házban nélkülözhetetlen, teljesen ingyen, mind együtt 1 óra, mely maga megéri a pénzt, kerül K 450 fillérbe, megjegeztetik, míg a készlet tart a

Schweicer óraházban Gelb A.
 Krakau Nr. 143.

2 garnitúra vételnél 1 angol borotvát vagy 6 drb finom zsebkendő gratisz mellékeltek, 4 garnitúránál 1 ümüködő borotvát mellékelnek.

Hajbetegségek

gyakran úgy keletkeznek, hogy elmulasztják a hajukat s a fejbőrnek oly szűkös gondozását. Miben van az a művészet, hogy a haját szépséges, tömöttnek, egészségesnek megtartsuk?

Csakis abban, hogy a fejbőrt tisztán tartják.

Csakis abban, hogy a haj gondozására kellő gondot fordítanak.

Csakis abban, hogy hetenkint néhány órát a racionális hajápolásra szánnak.

Mit kell tehát tenni?
 Az enyhe, hajápolásra legalkalmasabb **fekete fej jegyű sampun**

nevelő elsőrangú készítménnyel meg kell tisztítani a fejbőrt s a haját, de megjegyezzük, hogy vásárlásnál ügyelni kell, hogy eredeti csomagot adjanak az itt látható védjeggyel 30 fillért. A forgalomba hozott sokféle utánzat és hamisítvány olvan képes termék-zetű, hogy óvakodnia kell tőlük annak, a ki haját meg akarja tartani.

Sampun a fekete fejű eredeti csomagokban 30 fillért kapható minden gyógyszerárban, drogeriában, illa tser- es szappantüzletben és fodrászoknál is. A hol nincs meg az eredeti preparátum, vagy hamisítványt kínálnak helyette, ott forduljanak a főraktárhoz:

Faiszl Ferenc, Budapest, VI., Mozsár-utca 12
 a honnan közölni fogják a legközelebbi elárúsító címét vagy 240 K előzetes beküldése ellenében bérmentesen küldenek 8 csomagjóska. Utánvétellel való küldésnél 35 fillérrel több.

Hans Schwarzkopf, G. m. b. H. Berlin N. 37.

15-16 éves fiu papír-üzletbe küldöncznek felvétetik.